

Ю.В. Білоусов*

ЦІННЕ ВИДАННЯ З ПРОБЛЕМ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАВОВОЇ РОБОТИ

За сучасних умов переходу до соціально-орієнтованої ринкової економіки постає гостра потреба у перегляді акцентів освітньої діяльності, підготовки фахівців відповідно до нових запитів життя. Саме тому доволі необхідним видається поява серед навчальної літератури навчального посібника доцента кафедри цивільно-правових дисциплін Хмельницького університету управління та права, заслуженого юриста України, академіка Української технологічної академії Домбровського Станіслава Феліксовича. Цей посібник присвячений проблемам організації правової роботи та правового обслуговування підприємств¹.

Великий досвід з організації правової роботи та юридичного обслуговування в народному господарстві України, праця в судових, управлінських та виконавчих структурах, а також багаторічне викладання підприємницького, аграрного, земельного права та комплексної навчальної дисципліни "Правова робота в господарюючих суб'єктах" студентам Хмельницького університету управління та права дозволили викласти матеріал аргументовано, повно, з умілим поєднанням наукового та прикладного. Слід додати, що світ побачило видання, яке вже давно набуло ознак раритету як студентський конспект, адже багато випускників Хмельницького університету управління та права користувалися і, можливо, ще користуються конспектами лекцій доцента С.Ф. Домбровського з проблематики організації юридичної служби та правового обслуговування.

Автор, вміло використовуючи положення чинного законодавства України та практики його застосування, розкриває організацію правової роботи і юридичного обслуговування, особливо в суб'єктах господарювання народного господарства України.

У першому розділі розкрито загальні положення організації правової роботи та юридичного обслуговування.

У другому розділі висвітлено питання системи юридичної служби, форми юридичного обслуговування, права та функції юридичної служби, питання методичного керівництва правовою роботою.

Третій розділ присвячено правовому становищу працівників юридичних служб.

У четвертому-восьмому розділах висвітлюється робота юридичної служби з правовими актами, особливо з актами локального характеру, щодо забезпечення збереження власності. Висвітлено роль юридичної служби при укладенні та виконанні господарських та інших договорів, зосереджено увагу на організації позасудового захисту права юридичних осіб та підприємців, організації правової роботи.

У дев'ятому розділі розкрито питання організації виконання юрисконсультами покладених на них обов'язків щодо забезпечення юридичного обслуговування суб'єктів господарювання. Висвітлено роль юридичної служби в успішній діяльності юридичної служби завдяки належній організації планування, ведення діловодства, здійснення узагальнення, аналізу та підготовки інформації про виконану правову роботу, взаємодії спеціалістів юридичної служби з іншими структурними підрозділами для забезпечення дотримання законодавства в діяльності суб'єктів господарювання.

© Білоусов Ю.В., 2006

* завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін Хмельницького університету управління та права, кандидат юридичних наук, доцент

¹ Домбровський С.Ф. Організація правової роботи та юридичного обслуговування підприємств, установ та організацій: Навчальний посібник для студентів навчальних закладів та факультетів. — Харків: Консум, 2005. — 396 с.

У десятому розділі висвітлено особливості правового та соціального захисту юрисконсультів, у тому числі тих, хто працює на посадах державних службовців. Розкрито роль громадських юридичних організацій та спілок у захисті прав та інтересів спеціалістів-працівників, а також підтриманні престижу юридичної спеціальності взагалі.

В посібнику наводиться основний перелік необхідної літератури правового та іншого характеру, яка може бути корисною для з'ясування основних проблем правової роботи, визначення напрямків їхнього вирішення.

Посібник містить 63 додатки: витяги із законів, підзаконних нормативно-правових актів та актів локального характеру, які регулюють питання організації правової роботи та юридичного обслуговування. У посібнику підібрано зразки інформаційних документів, які стосуються правової діяльності юридичних служб.

Автор широко використовує як наукові досягнення, так і практичні надбання у сфері організації правової роботи та юридичного обслуговування. Тому додаткової цінності навчальному посібнику додають сформовані за результатами дослідження висновки та пропозиції щодо вдосконалення правового регулювання організації правового обслуговування підприємств, установ, організацій і господарств.

Як і щодо будь-якого дослідження, до змісту посібника можуть бути висловлені якісь зауваження, не позбавлена робота спірних моментів, однак усім їм не властивий принциповий характер, ні в якій мірі не зменшують його цінності та придатності до використання у навчальному процесі при підготовці юристів-правознавців.

Напевно, найсуттєвішим зауваженням щодо посібника є його дещо запізнений вихід у світ. Так, згідно із листом Міністерства освіти і науки України навчальний посібник рекомендований до друку у листопаді 2003 року, а побачив світ тільки всередині 2005 року.

У якості побажань для наступного перевидання навчального посібника можна запропонувати посилити увагу розкриттю питань організації діяльності юридичної служби щодо безпосередньої участі у суді, особливо у зв'язку зі створенням адміністративних судів і відповідно збільшення форм процесуальної участі підприємств, установ, організацій.

На сьогодні життя вимагає оновлення форм діяльності юридичної служби через впровадження у систему права України джерел європейського права. Так, виходячи з положень Закону України "Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини", ст. 8 Кодексу адміністративного судочинства України рішення та практика Європейського Суду з прав людини визнаються в Україні джерелами права. Це також повинно знайти відображення у навчальній літературі при розкритті особливостей організації правової роботи із урахуванням процесів адаптації національного законодавства до законодавства Європейського Союзу.

Отже, цілком справедливо можна зробити висновок, що рецензований посібник є першим і, можливо, на сьогодні єдиним комплексним дослідження проблем організації правової роботи та юридичного обслуговування підприємств після кардинального оновлення новітнього законодавства, відповідає запитам освітньої діяльності і може успішно використовуватися як базовий навчальний посібник при підготовці фахівців-правознавців із питань організації правового обслуговування господарюючих суб'єктів.